

1. Keskkonnakaitseloa taotlus

Taotlus

Taotluse number	T-KL/1030233
Taotluse liik	Keskkonnaloa taotlus

Taotleja andmed

Äriniimi / Nimi	Päide Liiv OÜ
Kontaktisik	Raido Allsaar

Tegevuse ülevaade

Taotluse kokkuvõtlikult sõnastatud sisu	Päide Liiv OÜ (edaspidi taotleja) taotleb keskkonnaluba Veltsi V liivakarjääri mäeeraldisele. Lääne-Viru maakonnas Veltsi (Pahnimäe) liivamaardla Veltsi ja Veltsi IV uuringuruumis viidi 01.01.2023. a. seisuga läbi geoloogiline uuring, mille alusel on arvele võetud täiteliiva passiivse tarbevaru plokid 4 pT, 5 pT ja 6 pT. Keskkonnaloa taotlemise eesmärk on tagada taotleja põhitegevuseks vajalik ressurss.
Tegevuse kirjeldus, iseloomustus, eesmärk ja põhjendus	<p>Veltsi V liivakarjääri lähi piirkonnas on riigiteede teehoiukava kohaselt suurematest taristuobjektidest planeeritud Pärnu-Rakvere-Sõmeru tee taastusremont 12,3 km ja 9,36 km pikkusel lõigul, millega kaasneb piirkonnas ehitusmaavarade vajaduse kasv. Antud objektid asuvad taotletavast Veltsi V liivakarjäärist 5-6 km kaugusel lõuna suunal. Taotletava ala kasutuselevõtt võimaldab oluliselt vähendada tulevaste taristuprojektide materjali transportimisega kaasnevaid kulutusi. Seega on oluline, et taristuobjektide varustamisel täitematerjalidega kaalutakse eelisjärjekorras karjääride kasutamist, mis asuvad lõpptarbijale kõige lähemal.</p> <p>Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi 03.08.2021. a vastuskirjast nr 17-1/21-0083/4214-2 selgub, et Veltsi liivamaardla otsesesse teeninduspiirkonda jääb Tallinn-Narva maantee ehituse Haljala-Sõmeru lõigu tee ehitus (lõigu pikkus ~10,5 km). Dokumendis „Riigiteede teehoiukava 2020 - 2030“ on ette nähtud Tallinn-Narva maanteel Põdruse ja Sõmeru eritasandiliste ristmike ehitus. Mõlemad liiklussõlmed jäävad Veltsi liivamaardla otsesesse teeninduspiirkonda, ning mõlema objekti jaoks on Veltsi maardla lähim potentsiaalse täitematerjaliga maardla.</p> <p>Veltsi V liivakarjäär kattub kohaliku omavalitsuse kaitstava kohaliku kaitse all oleva loodusobjektiga Pahnimäe maastikukaitsealaga (tunnus KLO5000025). Pahnimäe maastikukaitseala on loodud 1958. aastal eesmärgiga kaitsta ja tutvustada jääaegset pinnamoodustist Pahnimäe oosi ja tagada kaitsealuste liikide ja nende kasvukohtade kaitse. Rakvere Vallavolikogu 30.08.2017. a määruse nr 8 „Pahnimäe maastikukaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri“ alusel on moodustatud täna kehtivad kaitseala piirid ja kaitse-eeskiri.</p> <p>Pahnimäe maastikukaitsealale on tehtud ekspertiis: Rakvere Vallavolikogu 19.01.2022. a otsusega nr 26 „Ekspertiisi tellimine Pahnimäe maastikukaitsealale“.</p> <p>23. aprill 2025 otsusega 167 algatas Rakvere Vallavolikogu Pahnimäe maastikukaitseala kaitse all olemise eelduste ja piirangute otstarbekuse hindamise menetluse.</p> <p>Käesolevaga taotleb Päide Liiv OÜ Veltsi V liivakarjääris maavara kaevandamiseks keskkonnaluba 15 aastaks. Maavara kasutatakse tee- ja üldehituses.</p>
Tegevusega kaasneda võivate keskkonnahäiringute (lõhn, müra, vibratsioon, tolm jne) kirjeldus	Seletuskiri ptk. 6

Käitis/tegevuskoht

Nimetus	Veltsi V liivakarjäär
Aadress	Kiigemetsa, Päide küla, Rakvere vald, Lääne-Viru maakond
Territoriaalkood	6567
Katastritunnus(ed)	66101:001:0195; 66201:001:0958
Objekti L-EST97 koordinaadid	X: 6586789, Y: 630820
Käitise territoorium	Ruumikuju: 1 lahustükk. Puudutatud katastriüksus: Kiigemetsa (66101:001:0195).
Loa taotletav kehtivusaeg	Tähtajaline
Kehtivus aastates	15 aastat
Alates	
Kuni	

Puudutatud kohalikud omavalitsused

KOV nimi	KOV EHAK kood
Rakvere vald, Lääne-Viru maakond	0661

1.1. Reovee, sh ohtlike ainete, juhtimine ühiskanalisatsiooni

Ei ole asjakohane

6. Eriosa - Maapõu

6.1. Maavara kaevandamine

Maardlad

Maardla ja mäeeraldis

Jrk nr	1.
Mäeeraldise liik	uus mäeeraldis
Registrikaardi nr	371
Maardla nimetus	Veltsi (Pahnimäe)
Maardla osa nimetus	
Maardla põhimaavara	liiv
Mäeeraldise nimetus	Veltsi V liivakarjäär
Mäeeraldisel on teenindusmaa	Jah
Mäeeraldise ruumikuju	Ruumikuju: 1 lahustükk.
Teenindusmaa ruumikuju	Ruumikuju: 1 lahustükk.
Mäeeraldise pindala (ha)	8.30
Käitise ehk mäeeraldise teenindusmaa pindala (ha)	8.30
Kaevandatava katendi kogus (tuh m³)	57
Kaevandatava mulla kogus (tuh m³)	0
Kaevandatud maavara kasutamise otstarve	tee- ja üldehituses.
Minimaalne tootmismahd aastas	
Keskmine tootmismahd aastas	33

Plokid

Nimetus	Kasutusala	Liik	Varu		
			Kogus	Ühik	Kuupäev
4 plokk	1207 - täiteliiv	pT - passiivne tarbevaru	187	tuh m³	01.01.2023
5 plokk	1207 - täiteliiv	pT - passiivne tarbevaru	270	tuh m³	01.01.2023
6 plokk	1207 - täiteliiv	pT - passiivne tarbevaru	2	tuh m³	01.01.2023

Tegevusala andmed

Jrk nr	Kasutusala	Maksimaalne aastane tootmismahd		Kaevandatav varu	
		Kogus	Ühik	Kogus	Ühik
1.	1207 - täiteliiv			397.20	tuh m³

Geoloogilised uuringud

Jrk nr	1.
Geoloogilise uuringu loa omaja	Päide Liiv OÜ
Geoloogilise uuringu loa registreerimise number	L.MU/516184
Geoloogilise uuringu loa kehtivuse aeg	14.07.2024
Geoloogilise uuringu aruande nimetus	Veltsi (Pahnimäe) liivamaardla Veltsi ja Veltsi IV uuringuruumi geoloogilise uuringu aruanne (varu seisuga 01.01.2023)
Geoloogiafondi number	9759
Maavaravaru arvele võtmise otsuse number	1573
Maavaravaru arvele võtmise otsuse kuupäev	18.07.2023
Jrk nr	2.
Geoloogilise uuringu loa omaja	Päide Liiv OÜ
Geoloogilise uuringu loa registreerimise number	L.MU/513315
Geoloogilise uuringu loa kehtivuse aeg	14.10.2025
Geoloogilise uuringu aruande nimetus	Veltsi (Pahnimäe) liivamaardla Veltsi ja Veltsi IV uuringuruumi geoloogilise uuringu aruanne (varu seisuga 01.01.2023)
Geoloogiafondi number	9759
Maavaravaru arvele võtmise otsuse number	1573
Maavaravaru arvele võtmise otsuse kuupäev	18.07.2023

Kaevandatud maa korrastamine

Kaevandatud maa kasutamise otstarve	metsamaa
-------------------------------------	----------

6.2. Graafilised lisad ja lisadokumendid

Graafilised lisad

Keskkonnaloa mäeeraldise plaan	Lisa 1: Gr._lisa_1_Maeeraldise_plaan.pdf
Keskkonnaloa geoloogilised läbilõiked	Lisa 2: Gr._lisa_2_Geoloogilised_labiloiked.pdf
Keskkonnaloa korrastatud maa plaan	Lisa 3: Gr._lisa_3_Korrastatud_ala_plaan.pdf

Lisadokumendid

Taotluse juurde käiv seletuskiri	Lisa 4: Veltsi_V_liivakarjaari_SK.asice
Maavara arvele võtmise dokumendi ära kiri	Lisa 5: MA_korraldus_18.07.2023_nr_1573.asice
Üldgeoloogilise uurimistöö aruanne või geoloogilise uuringu aruanne	Lisa 6: Aruanne__Veltsi__ja_Veltsi_IV__1_.asice
GIS ja CAD failid	Lisa 7: Maeeraldise_ruumikuju.dgn Lisa 8: Maeeraldise_teenindusmaa_ruumikuju.dgn Lisa 9: isojooned_lamam_EH.dgn Lisa 10: isojooned_maapind_EH.dgn.dgn

7. Teave keskkonnamõju hindamise eelhinnangu andmiseks

Tegevuse täpsustus, füüsilised näitajad ning asjakohasel juhul lammutustööde kirjeldus	<p>Mäenduslikud tingimused taotletavas Veltsi V liivakarjääris kaevandamiseks on soodsad. Mäeeraldisel on hea ligipääs, kuna karjäär külgneb taotleja enda karjääriga, kuhu on ligipääs rajatud, mis kulgevad olemasoleva karjääri lõunaosas. Kaevandamistegevuse alustamisel tuleb teed viia rasketehnika jaoks sobivasse konditsiooni. Olemasolevatel teedel on ühendus Rakvere-Haljala tugimaanteega (23).</p> <p>Kasuliku kihi katendiks on 0,2 - 1,3 m paksune kasvukiht (muld), ühes 2021. a puuraugus (PA-4) on katendiks lisaks kasvukihile ka saviliiv (paksusega 3,1 m).</p> <p>Kasuliku kihi kogupaksus on väga muutlik. Kasuliku kihi paksus puuraukudes ja kaevandites, kus jõuti lamamini oli kuni 10,6 m. Plokkide keskmised kihi paksused on 4,6 m (plokk 4), 6,3 m (plokk 5) ja 0,9 m (plokk 6).</p> <p>Kasuliku kihi lamami absoluutkõrgused on uuringuaukude andmeil 74,3 - 96,6 m m, seega kasuliku kihi lamam on väga muutlik.</p> <p>Katendiks on muld (kasvukiht). Katendi maht mäeeraldisel on 57 tuh m3. Karjääri avamisel tuleb vastavalt mäetööde etappidele mäeeraldiselt raadata mets, vajadusel juurida kändud ning seejärel koorida katend. Katend on otstarbekas eemaldada järk-järgult ning ladustada mäeeraldisel ja selle teenindusmaal.</p> <p>Mäeeraldise teenindusmaale ladustatud katendit saab kasutada kaevandatud ala täitmiseks ja bioloogiliseks korrastamiseks. Korrastamistöödeks mittevajalik katendi võib võõrandada vastavalt kehtivale seadusele.</p> <p>Kaevandamiseks kasutatakse ekskavaatorit. Varu väljamisel laetakse kaevis kalluritele ning transporditakse karjäärist välja. Vajadusel toimub eelnevalt materjali töötlemine.</p> <p>Konkreetne kaevandamise tehnoloogia ja selleks kasutatavad masinad määratakse kaevandamise projektiga, mis koostatakse peale keskkonnavalga väljastamist.</p> <p>Taotletaval Veltsi V liivakarjääri mäeeraldisel on kaevandatavat varu kokku 397,2 tuh m3. Keskmiseks arvutuslikuks kaevandamise aastamääraks on seega ~33 tuh m3. Sellise keskmise kaevandamise aastamahu juures ammentatakse Veltsi V liivakarjäär ~12 aastaga ning loa kehtivusaja jooksul jõutakse mäeeraldis korrastada ja tagastada maaomanikele.</p>
Tegevuse asukoha ja eeldatava mõjuala kirjeldus	<p>Mäeeraldis ja selle teenindusmaa pindala 8,30 ha asub Päide külas, Rakvere vallas, Lääne-Viru maakonnas taotlejale kuuluval kinnistul Kiigemetsa (66101:001:0195) ja riigil kuuluval kinnistul Pahni (66201:001:0958). Taotletavast alast ~5 km kaugusele kagu suunda jääb Rakvere linn.</p> <p>Taotletav ala kattub III kategooria taime sulgjas õhik (Neckera pennata) leiukohaga (KLO9404013).</p> <p>Taotletava ala näol on tegemist valdavalt metsamaaga, kus maapinna reljeef on liigestatud ja muutlik. Maapinna absoluutkõrgused jäävad vahemikku 73 - 84 m. Mäeeraldis piirneb idast Rakvere-Haljala maantee (nr 23) kaitsevööndiga.</p> <p>Lähimad majapidamised asuvad teisel pool Rakvere-Haljala maanteed taotletavast mäeeraldisest ~113 m kaugusel kirdes Luha (19002:004:0106) kinnistul.</p>
Tegevusega oluliselt mõjutatavate keskkonnanähtude kirjeldus	<p>Liiva kaevandamisel on peamiseks keskkonda mõjutavates tegurites müra, tolm ja maastikupildi visuaalne muutumine.</p> <p>Veltsi V liivakarjääris kaevandamisel tekib müra peamiselt kahest allikast: transpordimüra ja kaevandamise käigus masinate poolt tekitatav müra. Transpordimüra ei ole pidev ja karjääri pideva töötamise korral on määrav mäeeraldisel töötavate masinate poolt tekitatav (kumuleeruv) müra. Müra tekitavad karjääris töötavad kaevandamismasinad – ekskavaator, frontaallaadur, kallur.</p>

	<p>Vastavalt Eesti Vabariigi keskkonnaministri poolt 16.12.2016. a. kehtestatud määrusele nr 71 "Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid" tohib II kategooria segaalas olla müratase päevasel ajal 60 dB ning öösel 45 dB. Maavara kaevandamise, töötlemise ja transportimisega kaasneb müra, mida tekitavad karjääris töötavad kaevandamismasinad. Transpordimasinatel on müra normeeritud. Ekskavaatorite, buldoosrite, veokite ja kopplaadurite müratase jääb vahemikku 80...90 dB. Müraallikast eemaldudes müratase alaneb. Avamaal 100 m kaugusel alaneb müratase 32 dB, 200 m kaugusel 38 dB ja 300 m kaugusel on sumbumine 5 dB iga 50 m kohta. Lähimad majapidamised asuvad teisel pool Rakvere-Haljala maanteed taotletavast mäeeraldisest ~113 m kaugusel kirdes Luha (19002:004:0106) kinnistul.</p> <p>Arvutuslik kaevandamise käigus tekkiv maksimaalne müra lähedaimal paiknevas maja-pidamises jääb karjääri äärealal elamule lähimas punktis töötamisel kuni 56 dB, mis on alla maksimaalse lubatu. Silmas tuleb pidada, et arvutuslikus maksimaalses müratasemes ei ole arvestatud ühegi müra levikut looduslikult takistava meetmega (kõrghaljastus, maapinna reljeef jm) ning on arvestatud masina paiknemisega majapidamisele lähimas punktis. Samuti tuleb silmas pidada, et ülenormatiivne müra levib üldjuhul peamiselt karjääriala piires töötavate masinate ja seadmete ümber kuni ca 40 m ulatuses. Samuti jääb karjääri ja majapidamise vahele Rakvere- Haljala tugimaantee (23), mille mürafooni taha jääb karjääri mürafoon. Eelnevast lähtudes karjääritegevus tõenäoliselt piirkonna päevasele mürafoonile suurt mõju ei avalda. Arvestades üksikmajapidamise kaugust taotletavast mäeeraldisest, arvutuslikku maksimaalset mürataset ja seda, et mäeeraldis on ümbritsetud metsaga, võib põhjendatult eeldada, et karjääri tegevuse müra mõju ei ulatu lähima majapidamiseni.</p> <p>Tolmu võib vähesel määral eralduda maavara väljamilisel, kuid enamjaolt on looduslikus olekus liiv niiske ning ei tolma. Tolmu levik mäetööde juures on üldjuhul lokaalne, vajadusel on võimalik kasutada leevendusmeetmeid (teede ja kaevise niisutamine). Liiva ladustamisel puistangusse või laadimisel kallurisse on PMSum emissiooni faktoriks 0,00060 kg/t ning PM10 faktoriks 0,00028 kg/t. Aastase kaevandamise mahu 33 tuh m³ korral on tahkete osakeste summaarne heitkogus 0,034 t ja PM10 osakeste heitkogus 0,016 t ning keskkonnaministri 14.12.2016 määruses nr 67 „Tegevuse künnisvõimsused ja saasteainete heidete künniskogused, millest alates on käitise tegevuse jaoks nõutav õhusaasteluba" toodud künniskoguseid kaevandamistegevuse käigus ei ületata.</p> <p>Kaevandamisega kaasneb karjäärimasinate ja transpordivahendite sisepõlemismootorite tööst lähtuvate heitgaaside (NOX, SO₂ ja lenduvad orgaanilised ühendid) heide õhku. Taotletavas Veltsi V liivakarjääris on planeeritud vaid tehniliselt korras ja nõuetele vastavate mehhanismide kasutamine, mis minimeerib seadmete heitgaasidest tulenevat õhusaastet.</p> <p>Taotletavas Veltsi V liivakarjääris on osaliselt varu veealune, aga mäeeraldis kuju tõttu kaevandatakse veealust varu minimaalselt (0,2 tuh m³), millest tulenevalt pole põhjust arvata, et kaevandamisel oleks oluline negatiivne mõju ümbruskonnas asuvate salvkaevude jt veekogude veetasemele ja -varustusele.</p> <p>Mõju põhjavee keemilisele koostisele on liiva kaevandamisel reeglina seotud kasutatava tehnika avariilukordadega. Kuna kasutatav tehnika sisaldab ja kasutab töötamiseks määrdeaineid ja kütust, siis on võimalik, et esineb nende lekked. Kasutades tehniliselt korras seadmeid ja neid regulaarselt hooldades on lekete tõenäosus väike ja lekked kiiresti avastatavad. Samas avariilukorra tekkimise tõenäosus ei ole suurem, kui mõnes teises rasketehnikaga seotud tegevusalal (nt põllumajandus).</p> <p>Kaevandamisel ja masinate hooldamisel tuleb rangelt jälgida, et pinnasesse ei satuks kütust ega õli. Masinate suuremahulisi hooldusi ja remonttöid ei plaanita karjäärialal teha, kuid vajadusel teostatakse väiksemad remonttööd ja korralised hooldused selleks kohaldatud alal.</p> <p>Kõige tõenäolisem pinnase kvaliteeti mõjutav avarii, mis kaevandamistööde käigus võib juhtuda, on diiselkütuse või õli leke masinatest. Reostuse vältimiseks tuleb rangelt jälgida, et kaevandamis- ja laadimiskohtades ei satuks diiselkütust ega määrdeõli karjääri põhja. Seadmete tankimine ja hooldus peab toimuma väljaspool karjääri või selleks spetsiaalselt ettevalmistatud plastil, mis on varustatud õlitõrje vahenditega. Õnnetuse kohas tuleb reostunud pinnas kiiresti eemaldada ja anda üle vastavat litsentsi omavale jäätmekäitlusasutusele.</p> <p>Taotletavas Veltsi V liivakarjääris on kaevandamine majanduslikult otstarbekas ning sellest tulenevalt tuleb loa andjal eelnevalt kaaluda antud asukoha väärtuslike alade säilimist võrreldes maavara kasutusele võtmisega, sh kaevandamisega kaasnevaid mõjusid väärtuslikele maastikukomponentidele ning vajadusel rakendatavaid leevendusmeetmeid.</p> <p>Veltsi V liivakarjääris kaevandamisel jäätmeid ega reovett ei teki – kogu kasulik materjal turustatakse ning mäeeraldiselt eemaldatud katend ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal aunades ning kasutatakse maksimaalses mahus kaevandatud maa korrastamiseks või võõrandatakse vastavalt kehtivale seadusele. Kaevandaja on teadlik, et juhul, kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjäätmeid siiski tekib, on kohustus esitada ka kaevandamis-jäätmekava.</p> <p>Korrastamistöödega alustatakse kaevandamise käigus esimesel võimalusel (tehniline korrastamine otstarbekas teostada paralleelselt kaevandamisega) ning korrastamisprojekt koostatakse samuti esimesel võimalusel.</p>
Teave kavandatava tegevusega eeldatavalt kaasneva olulise keskkonnamõju kohta	

Kavandatava tegevuse erisused ja meetmed	
--	--

8. Taotluse lisad

Nimetus	Manus
Veltsi V liivakarjääri graafika	Lisa 11: Veltsi_V_liivakarjaari_graafika.asice